

มาตรา ๕ ที่ราชพัสดุ หมายความว่า อสังหาริมทรัพย์อันเป็นทรัพย์สินของแผ่นดินทุกชนิดและให้หมายความรวมถึงที่ดินที่สงวนหรือหวงห้ามไว้เพื่อประโยชน์ในราชการหรือเพื่อประโยชน์ของแผ่นดินโดยเฉพาะ และส่วนราชการ หน่วยงานของรัฐ หรือองค์กรอื่นของรัฐได้เข้าใช้ประโยชน์แล้ว

มาตรา ๖ อสังหาริมทรัพย์ดังต่อไปนี้ ไม่ถือเป็นที่ราชพัสดุ

(๑) ที่ดินรกร้างว่างเปล่า และที่ดินซึ่งมีผู้เวนคืนหรือทอดทิ้งหรือกลับมาเป็นของแผ่นดินโดยประการอื่นตามกฎหมายที่ดิน

(๒) อสังหาริมทรัพย์อันเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดินสำหรับพลเมืองใช้หรือสงวนไว้เพื่อประโยชน์ของพลเมืองใช้ร่วมกัน

(๓) อสังหาริมทรัพย์ของรัฐวิสาหกิจที่เป็นนิติบุคคลและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

(๔) อสังหาริมทรัพย์ของสถานศึกษาของรัฐที่เป็นนิติบุคคล ซึ่งได้มาโดยมีผู้อุทิศให้หรือโดยการซื้อหรือแลกเปลี่ยนจากรายได้หรือทรัพย์สินของสถานศึกษานั้น

(๕) อสังหาริมทรัพย์ของหน่วยงานของรัฐ หรือองค์กรอื่นของรัฐที่มีกฎหมายจัดตั้งและดำเนินการโดยมิได้ใช้เงินงบประมาณแผ่นดิน

(๖) อสังหาริมทรัพย์ที่มีกฎหมายเฉพาะบัญญัติยกเว้นไม่ให้เป็นที่ราชพัสดุ

มาตรา ๗ ให้กระทรวงการคลังเป็นผู้ถือกรรมสิทธิ์ในที่ราชพัสดุ

มาตรา ๘ ให้มีคณะกรรมการคณะหนึ่ง เรียกว่า “คณะกรรมการที่ราชพัสดุ” ประกอบด้วยรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังเป็นประธาน ปลัดกระทรวงการคลังเป็นรองประธาน ปลัดกระทรวงกลาโหม ปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ปลัดกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ปลัดกระทรวงมหาดไทย อธิบดีกรมที่ดิน อธิบดีกรมโยธาธิการและผังเมือง และผู้ทรงคุณวุฒิอื่นซึ่งรัฐมนตรีแต่งตั้งจากผู้ที่มีความเชี่ยวชาญเป็นที่ประจักษ์ในด้านเศรษฐศาสตร์ การวางแผนแม่บทการใช้ที่ดิน หรือการพัฒนาอสังหาริมทรัพย์จำนวนไม่เกินสามคน เป็นกรรมการ และให้อธิบดีกรมธนารักษ์เป็นกรรมการและเลขานุการ

มาตรา ๙ ให้คณะกรรมการมีอำนาจหน้าที่ ดังนี้

(๑) กำหนดนโยบายเกี่ยวกับการบริหารจัดการที่ราชพัสดุ ทั้งที่ตั้งอยู่ในและนอกราชอาณาจักร

(๒) กำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการและเงื่อนไขในการจัดทำทะเบียนที่ราชพัสดุและการปกครอง ดูแล บำรุงรักษา ใช้ จัดหาประโยชน์เกี่ยวกับที่ราชพัสดุ ทั้งที่ตั้งอยู่ในและนอกราชอาณาจักร รวมทั้งการเรียกคืนที่ราชพัสดุด้วย

(๓) ปฏิบัติการอื่นใดตามที่พระราชบัญญัตินี้หรือกฎหมายอื่นบัญญัติให้เป็นอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการ

(๔) ดำเนินการเกี่ยวกับที่ราชพัสดุตามที่คณะรัฐมนตรีมอบหมาย หลักเกณฑ์ วิธีการและเงื่อนไขที่คณะกรรมการกำหนดตาม (๒) ให้ออกเป็นกฎกระทรวง

มาตรา ๑๐ ให้กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิอยู่ในตำแหน่งคราวละสองปีโดยอาจได้รับแต่งตั้งใหม่อีกได้ แต่จะดำรงตำแหน่งเกินกว่าสองวาระติดต่อกันไม่ได้

ในกรณีที่มีการแต่งตั้งกรรมการในระหว่างที่กรรมการซึ่งแต่งตั้งไว้แล้วยังมีวาระอยู่ในตำแหน่ง ให้ผู้ได้รับแต่งตั้งนั้นอยู่ในตำแหน่งเท่ากับวาระที่เหลืออยู่ของกรรมการซึ่งได้แต่งตั้งไว้แล้วนั้น

มาตรา ๑๑ นอกจากการพ้นจากตำแหน่งวาระตามมาตรา ๑๐ กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิพ้นจากตำแหน่งเมื่อ

(๑) ตาย

(๒) ลาออก

(๓) รัฐมนตรีให้ออก

(๔) เป็นบุคคลล้มละลาย

(๕) เป็นคนไร้ความสามารถหรือคนเสมือนไร้ความสามารถ

(๖) ได้รับโทษจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก เว้นแต่ในความผิดที่ได้กระทำโดยประมาทหรือความผิดลหุโทษ

มาตรา ๑๒ การประชุมคณะกรรมการ ต้องมีกรรมการมาประชุมไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนกรรมการทั้งหมด จึงจะเป็นองค์ประชุม

ในการประชุมครั้งใด ถ้าประธานกรรมการไม่มาประชุมหรือไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ได้ ให้รองประธานกรรมการเป็นประธานในที่ประชุม ในกรณีที่ประธานกรรมการและรองประธานกรรมการไม่มาประชุมหรือไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ได้ ให้กรรมการที่มาประชุมเลือกกรรมการคนหนึ่งเป็นประธานในที่ประชุม

การวินิจฉัยชี้ขาดของที่ประชุมให้ถือเสียงข้างมาก กรรมการคนหนึ่งให้มีเสียงหนึ่งในการลงคะแนน ถ้าคะแนนเสียงเท่ากัน ให้ประธานในที่ประชุมออกเสียงเพิ่มขึ้นอีกเสียงหนึ่งเป็นเสียงชี้ขาด

ในการประชุม ถ้ามีการพิจารณาเรื่องที่กรรมการผู้ใดมีส่วนได้เสีย กรรมการผู้นั้นมีหน้าที่แจ้งให้คณะกรรมการทราบ แต่ไม่มีสิทธิเข้าร่วมประชุมและลงคะแนนเสียงในเรื่องนั้น

มาตรา ๑๓ ให้คณะกรรมการมีอำนาจแต่งตั้งคณะอนุกรรมการเพื่อพิจารณาหรือปฏิบัติการตามที่คณะกรรมการมอบหมาย และให้นำมาตรา ๑๒ มาใช้บังคับแก่การประชุมของคณะอนุกรรมการโดยอนุโลม

มาตรา ๑๔ การโอนกรรมสิทธิ์ที่ราชพัสดุเฉพาะที่ดินที่เป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดินที่ใช้เพื่อประโยชน์ของแผ่นดินโดยเฉพาะ ให้กระทำโดยพระราชบัญญัติและให้มีแผนที่แสดงเขตที่ราชพัสดุแนบท้ายด้วย

ส่วนการโอนกรรมสิทธิ์ที่ราชพัสดุอื่น ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการและเงื่อนไขที่กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา ๑๕ การโอนกรรมสิทธิ์ที่ราชพัสดุซึ่งตั้งอยู่นอกราชอาณาจักรให้กระทำได้ เมื่อได้ดำเนินการตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา ๑๖ การถอนสภาพการเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดินของที่ราชพัสดุเฉพาะ ที่ดินที่ใช้เพื่อประโยชน์ของแผ่นดินโดยเฉพาะ ให้กระทำได้เมื่อเลิกใช้เพื่อประโยชน์เช่นนั้นหรือเมื่อสิ้น สภาพการเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดินแล้ว และกระทรวงการคลังไม่ประสงค์จะสงวนไว้ใช้เพื่อ ประโยชน์ของแผ่นดินโดยเฉพาะอีกต่อไป โดยตราเป็นพระราชกฤษฎีกาและให้มีแผนที่แสดงเขตที่ดิน แนนท้ายพระราชกฤษฎีกานั้นด้วย

มาตรา ๑๗ ให้กระทรวงการคลังเป็นผู้มีหน้าที่ปกครอง ดูแล บำรุงรักษา และ จัดหาประโยชน์เกี่ยวกับที่ราชพัสดุ

การจัดหาประโยชน์ในที่ราชพัสดุมิให้ถือว่าเป็นการร่วมลงทุนตามกฎหมายว่าด้วยการ ให้เอกชนร่วมลงทุนในกิจการของรัฐ เว้นแต่โครงการที่คณะกรรมการนโยบายการให้เอกชนร่วมลงทุน ในกิจการของรัฐกำหนดให้ต้องดำเนินการตามกฎหมายว่าด้วยการให้เอกชนร่วมลงทุนในกิจการของรัฐ

ที่ราชพัสดุซึ่งตั้งอยู่นอกราชอาณาจักรและส่วนราชการ หน่วยงานของรัฐ หรือองค์กร อื่นของรัฐเป็นผู้ใช้ประโยชน์ กระทรวงการคลังอาจมอบหมายให้เอกอัครราชทูตหรือบุคคลซึ่งมีหน้าที่ รับผิดชอบการปฏิบัติราชการหรือหน่วยงานหรือองค์กรของรัฐในประเทศที่ที่ราชพัสดุตั้งอยู่ แล้วแต่ กรณี เป็นผู้ที่มีหน้าที่ปกครอง ดูแล บำรุงรักษาที่ราชพัสดุนั้นก็ได้

มาตรา ๑๘ ให้ส่วนราชการ หน่วยงานของรัฐ หรือองค์กรอื่นของรัฐซึ่งมีอำนาจ หน้าที่ ปกครอง ดูแล บำรุงรักษา ใช้ และจัดหาประโยชน์เกี่ยวกับที่ราชพัสดุ ตามที่มีกฎหมาย เฉพาะ บัญญัติไว้ จัดทำรายงานเกี่ยวกับการปกครอง ดูแล บำรุงรักษา ใช้ และจัดหาประโยชน์ เกี่ยวกับที่ราชพัสดุนั้นต่อกรมธนารักษ์ทุกสองปี ทั้งนี้ ตามระเบียบที่คณะกรรมการกำหนด

มาตรา ๑๙ ที่ดินอันเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดินสำหรับพลเมืองใช้ร่วมกัน เมื่อได้มีการ ถอนสภาพที่ดินจากการเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดินสำหรับพลเมืองใช้ร่วมกัน ตามประมวล กฎหมายที่ดิน เพื่อมอบหมายให้ส่วนราชการ หน่วยงานของรัฐ หรือองค์กรอื่นของรัฐใช้ประโยชน์และ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยได้อนุญาตให้เข้าครอบครองใช้ประโยชน์ ในที่ดินแล้ว ให้ส่วนราชการ หน่วยงานของรัฐ หรือองค์กรอื่นของรัฐที่ใช้ประโยชน์ในที่ดินนั้น แล้วแต่กรณี แจ้งกระทรวงการคลัง ทราบโดยเร็วเพื่อจัดขึ้นทะเบียนที่ราชพัสดุต่อไป

มาตรา ๒๐ ที่ดินที่สงวนหรือหวงห้ามไว้เพื่อประโยชน์ในราชการหรือเพื่อประโยชน์ ของแผ่นดินโดยเฉพาะ เมื่อส่วนราชการ หน่วยงานของรัฐ หรือองค์กรอื่นของรัฐเข้าใช้ประโยชน์ใน ที่ดินนั้นแล้ว ให้แจ้งกระทรวงการคลังทราบโดยเร็ว เพื่อจัดขึ้นทะเบียนที่ราชพัสดุ ต่อไป

มาตรา ๒๑ ในระหว่างที่ยังไม่มีการออกกฎกระทรวงเพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้ ให้นำกฎกระทรวงซึ่งออกโดยอาศัยอำนาจตามความในพระราชบัญญัติที่ราชพัสดุ พ.ศ. ๒๕๑๘ มาใช้บังคับโดยอนุโลม เท่าที่ไม่ขัดหรือแย้งกับพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๒๒ ให้คณะกรรมการที่ราชพัสดุตามพระราชบัญญัติที่ราชพัสดุ พ.ศ. ๒๕๑๘ ซึ่งดำรงตำแหน่งอยู่ก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ปฏิบัติหน้าที่ต่อไปจนกว่าจะได้มีการแต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิตามพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๒๓ การจัดหาประโยชน์ในที่ราชพัสดุโครงการใดที่อยู่ระหว่างการดำเนินการตามกฎหมายว่าด้วยการให้เอกชนร่วมลงทุนในกิจการของรัฐ ในวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ให้ดำเนินการตามกฎหมายนี้ เว้นแต่โครงการที่อยู่ในระหว่างขั้นตอนของหมวดการดำเนินโครงการ ให้ดำเนินการต่อไปจนได้เอกชนที่ได้รับคัดเลือกให้ร่วมลงทุนตามหมวดนั้นแล้วให้ดำเนินการต่อไปตามกฎหมายนี้

มาตรา ๒๔ ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังรักษาการตามพระราชบัญญัตินี้ และให้มีอำนาจออกกฎกระทรวงเพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้

กฎกระทรวงนั้น เมื่อได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้ว ให้ใช้บังคับได้

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

.....
นายกรัฐมนตรี

บันทึกหลักการและเหตุผล
ประกอบร่างพระราชบัญญัติที่ราชพัสดุ
พ.ศ. ....

หลักการ

ปรับปรุงกฎหมายว่าด้วยที่ราชพัสดุ

เหตุผล

โดยที่พระราชบัญญัติที่ราชพัสดุ พ.ศ. ๒๕๑๘ ใช้บังคับมาเป็นเวลานาน ประกอบกับ
บทบัญญัติเกี่ยวกับความหมายของที่ราชพัสดุยังไม่ชัดเจน ทั้งยังมีการตรากฎหมายอื่นกำหนดยกเว้น
ให้หน่วยงานหรือองค์กรของรัฐบางแห่ง มีอำนาจปกครอง ดูแล บำรุงรักษา ใช้ และจัดหาประโยชน์
เกี่ยวกับที่ราชพัสดุแทนกระทรวงการคลังได้ ทำให้มีความจำเป็นต้องปรับปรุงระบบการบริหาร
จัดการที่ราชพัสดุเสียใหม่ให้เหมาะสมยิ่งขึ้น ในการนี้ สมควรปรับปรุงกฎหมายว่าด้วยที่ราชพัสดุ
จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้